

a jelentésszintézis hibátlanul érvényesül, a szöveg és íráskép egymást erősítve fejezi ki azt az ítéletet, hogy a szüntelenül szónokló, örökké mozgósító ember, akinek szavai nem hordoznak megfontolt tartalmat, kiüresíti, ellentétükbe fordítja a szavak értelmét” (GÖRÖMBEI: 1992. 365).

2.2.2.2. A 9. ábrán látható irkalapon fölül talán egy asztali tükör. (Inkább csak tip-pelni lehet rá.) Bal alsó sarkában vonalas, jobb oldalán az „előre” lexémából megformált, feje tetejére fordított figura, deréktájon férfiportréval, alatta az „ÖNTUDAT” olvasható. Alul, fölül verscímek. Az alkotás grafikus formamodell-változatát lásd még a 4. alatt a 15. ábrán. E kép is mutat nem is egy föltartott kezű alakot, ekképp azonban akár egy 'dobogón dühöngő Schwarzenegger' is lehetne a felső figura, így a *Hordószónok I.* alakja is.

Ikertestvére a *Hordószónok II.*, melyet két sorban az „ELÖRE” lexéma hatszori megismétlése alkot, a második sorban tükörfírással, azaz 'visszafele' (vagy fordítva) olvashatóan. Kézírásos változata ugyancsak a 15. ábrán látható (a 4. alatt).

2.2.3. A képvers összetevői közül a vizuális vehikulum domináns elemei verbális nyelvi elemek, melyek szerkezetileg jórészt csak a szöveg mikroszintjén, a szóalakok szintjén értelmezhetők, illetőleg definiálhatók. A vizuális összetevő önmagában, úgyahogy, interpretálható. A két komponens összefüggése inkább szimbolikus, mint közvetlen. (Ezt megerősíteni látszik az 'ikrek' (*Hordószónok I.* és *Hordószónok II.*) egybevetése egyrészt egymással, másrészt például az ugyancsak ember alakú *Seb a cédruson* című művel.)

2.3. Emberpár

ÉVAÉVAÉVAÉVAÉVAÉVA
 ÉVAÉVAÉVAÉVAÉVAÉVA
 ÉVAÉVAÉVVVVVVVVVVVA
 ÉVAÉVA
 ÉVAÉVA ádám
 ÉVAÉVA
 ÉVAÉVAÉVAAAAAAAAA
 ÉVAÉVAÉVAÉVAÉVAÉVA
 ÉVAÉVAÉVAÉVAÉVAÉVA

EMBERPÁR

10. ábra

11. ábra

Az *Emberpár* a *Képversek és betűképek* című ciklus (1973.) egyik darabja (10. ábra). Kézírásos változatát lásd a 11. ábrán látható (*Szerelem első gyötrelem* című, 1973-ban keletkezett) füzetlap jobb felső sarkában (NAGY: 1980b. 71).

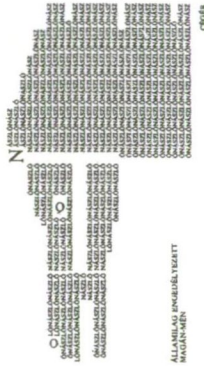
2.3.1. A képvers grafikai vázát az „ÉVA” harminchatszori nagybetűs leírása konstituálja, öles „E” betű alakban, középső szárát a kisbetűs és szinte parányi „ádám” alkotja. Hasonló formájú a 11. ábrán látható irkalap jobb felső sarkában lévő vázlat is.

2.3.2. A 'kompozíció' az első emberpár minimális meghökkentő 'verbális ábrázolása'. Groteszki teremtéstörténet? „ádám” mint „ÉVA” porcikája? Is. A szellem kapitulációja az érzéki megismerés előtt? Nyilván. Eksztatikus-végzetes eggyé válás – azonoság legfelső foka? Persze. Telhetetlen torok, nyúlfarknyi inyencséggel? Az is. (Lásd még a 7. fejezet 5. alatt.)

2.3.3. A 0.3. alatt megfogalmazott kérdésekre nagyjában-egészében a *Hordószónok* I. című képvers kommentárjaival analóg válaszok adhatók.

3. Betűkép(ek): Cégér

A *Cégér* a *Képversek és betűképek* című ciklus (1973.) ötödik darabja (lásd a 12. ábrán). A 13. ábrán egy 1971-ben keletkezett vázlat látható (NAGY: 1980b. 63).

12. ábra

13. ábra

3.1. A cégér lexéma a következőképpen szerepel az értelmező kéziszótárban¹:

cégér fn 1. Vmely mesterség jelvényeként haszn., rendsz. a műhely, üzlet stb. bejárata fölé kifüggesztett tárgy v. címerszerű ábrázolat. 2. *pejor* Ürtügy, álcázás. *Vminek a ~e alatt.* | Reklám, hírverés. *Jó bornak nem kell ~.* [ném]

A 12. ábrán látható képvers cégér gyanánt 'kifüggesztett' mént ábrázol. Kontúrajait, fejét, sörényét azonban nem valamely mesterség attribútumai töltik ki, illetve alkotják, hanem a Nagy László nevéből képzett betűkombinációk (úgy, hogy maga a név alighanem egyszer sem olvasható ki rendesen, például „ÓNÁSZLÓ” stb.). Vagyis e cégér a cégtulajdonosra, magára a költőre utal. Tudjuk, hogy Nagy László lírájának egyik leggyako-